

За авіакадри

“Человек полетит, опираясь не на силу своих мускулов, а на силу своего разума”

М. Є. Жуковський

НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М. Є. ЖУКОВСЬКОГО «ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

Газета виходить з жовтня 1930 р.
Випуск відновлено в березні 1998 р.

ПІДСУМКИ НАБОРУ СТУДЕНТІВ НА ПЕРШИЙ КУРС

Вступна кампанія завершилася, і напередодні нового навчального року секретар приймальної комісії Володимир Степаненко розповів про результати цьогорічного набору на перший курс:

«Почну з головного: цього року на ОС «бакалавр» на бюджетну й контрактну форми навчання загалом було зараховано 1045, а на ОС «молодший бакалавр» – 60 вступників. Тенденція є позитивною, адже 2020 року було зараховано 1018 і 28 вступників відповідно, до карантинного 2019 року на ОС «бакалавр» ми зарахували 1059 осіб, а ОС «молодший бакалавр» тоді ще не було.

Цього року збільшилася кількість поданих заяв від випускників шкіл. Я вважаю, що це пов'язано з тим, що перший предмет ЗНО (українська мова та література) і другий (математика), які відповідають вимогам більшості спеціальностей, є обов'язковими. Третій предмет ЗНО вступник мав змогу вибирати не з двох предметів, як 2020 року, а з шести.

Слід зазначити, що не всі місця, від яких відмовилися вступники, були повернуті до МОН України. Частку таких місць удалося «врятувати» і залишити в ХАІ шляхом переведення на них осіб з пільгових категорій. Так, цього року 64 особи відмовилися від місць державного замовлення, але 38 вдалося залишити в ХАІ. Важливим є те, що щороку відсоток відмов від бюджетних місць зменшується. Крім того, цього року збільшилася кількість конкурсних пропозицій, за якими рекомендовано до зарахування 100 % максимального держзамовлення. Приємно бачити серед них такі спеціальності, як 131, 134, 141, 142 та 173. Усе це, як на мене, свідчить про великий інтерес молоді до ХАІ. Вони зацікавлені у виборі нашого університету як місця навчання.

Наостанок хотілося би назвати два важливі позитивні моменти вступної кампанії. По-перше, цього року на 1-й курс для здобуття вищої освіти за ОС «бакалавр» на базі ПЗСО було зараховано 829 вступників: на 88 більше, ніж минулого року (44 – за держзамовленням, 44 – за контрактом). За останні п'ять років у нашому університеті збільшується кількість зарахованих на бюджет випускників шкіл, що в подальшому буде мати позитивний вплив на отримання бюджетних місць у магістратурі. І, по-друге, завдяки злагодженій професійній роботі відбіркових комісій під час вступної кампанії не було зафіксовано жодного порушення й не отримано жодної скарги як з боку абітурієнтів, так і з боку МОН України».

СТОРИНКА 2

З 12 по 14 серпня в Київському політехнічному інституті ім. Ігоря Сікорського проходив ювілейний X Фестиваль інноваційних проєктів «Sikorsky Challenge 2021: Україна і світ», де взяли участь представники ХАІ.

Фестиваль було організовано спільними зусиллями київського вишу, Міністерства освіти і науки, Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості, Міністерства цифрової трансформації, ДК «Укроборонпром». Спонсорами стали компанії Golden Egg Technology, Boeing, Фонд науково-технічного розвитку України ім. В. С. Михалевича, ТОВ «Прогрестех-Україна» та інші підприємства й організації.

Звіт наведено із дотриманням хронологічної послідовності подій відповідно до порційної інформації, яку надавали учасники.

СТОРИНКА 4

В июле 2021 года вышла в свет книга «Ан-70: портрет на фоне времени. Документальная история самого совершенного военно-транспортного самолёта в мире». Её название говорит само за себя: не только для авиационных специалистов, но и для просто интересующихся она станет неоценимым источником знаний об одной из страниц жизни знаменитого антоновского КБ, много лет формировавшего мировую авиационную мысль в области военно-транспортной авиации...

ЯК ПРОХОДИВ ФЕСТИВАЛЬ «SIKORSKY CHALLENGE 2021: УКРАЇНА І СВІТ»

На фестивалі «Sikorsky Challenge 2021: Україна і світ» відвідувачі мали змогу послухати виступи спікерів оборонного інвестиційного форуму, ознайомитися з виставками сучасної техніки та стартапів і долучитися до різних дискусій. Деякі виставкові об'єкти, наприклад великокаліберна зброя та військова техніка, через свою габаритну помпезність потребували багато вільного місця, тому їх розміщували перед інститутом просто неба.

Учасниками головного заходу – фіналу конкурсу інноваційних проектів – стали близько 300 команд експериментаторів і винахідників. На конкурс вирушили три команди нашого університету в такому складі:

1) аспіранти кафедри аерокосмічних радіоелектронних систем (№ 501) Едуард Черне й Глеб Черепнін (секція «Оборона й безпека»);

2) студенти з ракетомодельного гуртка Ігор Іваночко, Дмитро Чехов і Роман Коваль (секція «Промисловий хайтек і космос»);

3) канд. фіз.-мат. наук Віктор Макарічев з презентацією спільного проекту кафедри вищої математики та системного аналізу (№ 405) і кафедри інформаційно-комунікаційних технологій ім. О. О. Зеленського (№ 504) (секція «Інформаційні технології, цифрова країна, кібербезпека»).

13 серпня координатор команд ХАІ Олександр Шматко поділився інформацією з місця подій у телефонному режимі:

«Роботу всіх секцій розподілено по днях. Команда кафедри № 501 учора, у перший день фестивалю, презентувала мобільний багатоканальний комплекс дистанційного зондування для всепогодного й високоточного виявлення БПЛА. Усе пройшло чудово, з нами спілкувалися представники ЗМІ, але на жаль, привезти апаратуру із собою на фестиваль не вдалося – виступ був би ще більш цікавим.

Сьогодні виступають талановиті хлопці «моделки» ХАІ зі своїм ракетопланом з мікро-РРД. Їхня перспективна робота має назву Project Paradox. Завтра виступить доцент кафедри 405 Віктор Макарічев, який розповість про проект New Age Data Compression (NADC) – технологію захисту даних і стиснення цифрових зображень.

Сподіваємося на чудові підсумкові результати!»

*Думки ракетомоделістів після виступу

«Щойно все завершилося. Намагаюся підібрати слова... Ми підготували 40 листівок зі стислою інформацією про проект – усі роздали. Ще кількадесят у швидкому темпі додрукували на місці – знову всі розійшлися! Ажіотаж біля нашого стенду був великим, зокрема, роботою зацікавилися представники «Укроборонпрому», які підходили кілька разів.

Отже, виступили ми досить непогано», – розповів керівник групи Ігор Іваночко...

Перед стендовою демонстрацією у фіналі конкурсу керівник групи ракетомоделістів Ігор Іваночко повідомив деякі подробиці:

«Project Paradox було розроблено для підймання вантажів до 2 кг на висоту 6–10 км. У секції «Промисловий хайтек і космос» схожих із нашим проектів я не побачив, але загалом конкуренція є серйозною. Наприклад, учора особисто мене здивувала амбітна розробка нового навігаційного комплексу для літаків від ліцеїста КПІ ім. І. Сікорського. Узагалі на фестивалі цікаво: є на що подивитися, є де пофотографуватися.

Наша команда має певний досвід виступів на подібних заходах. У нас за плечима – участь, зокрема, у конкурсах ActInSpace, Star Track і KhAI_Innovate, де ми презентували свої напрацювання. Цього разу сподіваємося встановити нові робочі зв'язки з потенційними спонсорами.

Хочу подякувати керівництву ХАІ за всебічну підтримку нашої команди й нашого проекту. Окремо висловлюю вдячність працівникам авіамоделної лабораторії та вченим факультету ракетно-космічної техніки за цінні поради, важливі концептуальні пропозиції щодо нашого апарата, за доступ до просторих приміщень, де зручно працювати, і за програмне забезпечення, що дає змогу на високому рівні проводити симуляцію польоту ракетоплану.

У вересні ми плануємо набрати в команду першокурсників, адже метою Project Paradox є ще й популяризація інтересу до авіаційної та ракетно-космічної техніки серед молоді. Окрім того, є бажання сформувати на базі університетського гуртка колектив однодумців, який вражатиме всіх не тільки на науково-технічних виставках, але й на спортивних аренах».

Після виступу в секції, коли члени журі й гості ретельно ознайомилися з конкурсними інноваційними проектами, студенти-ракетомоделісти ХАІ знову вийшли на зв'язок*.

Як стало відомо 14 серпня, на жаль, хлопці не змогли стати лідерами в секції, але попри це були й гарні новини. Команда кафедри 501 перемогла в номінації «Експортний потенціал продукції», а канд. фіз.-мат. наук Віктор Макарічев зі спільним проектом кафедр 405 і 504 переміг у номінації «Краща ідея», а також отримав звання абсолютного переможця в секції «Інформаційні технології,

цифрова країна, кібербезпека» та головний приз фестивалю – капелюх Ігоря Сікорського.

Через кілька днів завершення масштабної події з'явилася можливість поспілкуватися з переможцем, який розповів про свій проєкт детальніше:

«Робота в цьому напрямі розпочалася в 70-х роках минулого століття. Тоді мій науковий керівник, професор кафедри 405 Володимир Олексійович Рвачов, опублікував у співавторстві свій перший матеріал з теорії атомарних функцій – неklasичних математичних інструментів.

Ці напрацювання крок за кроком розвивалися. 2015 року, уже після захисту дисертації з матаналізу я подумав, що було би чудово перевести теоретичну математику Володимира Олександровича в практичне русло, а саме задіяти ці функції для оброблення даних. Через кілька років було розроблено алгоритм, який дав змогу стискати цифрові зображення. Акцентую, що сьогодні ця тема є актуальною, оскільки із результатом стискання зображень у повсякденному житті має справу кожна людина: прості фото, зроблені смартфоном, автоматично оброблюються та зберігаються у «компактному» форматі JPEG для економії пам'яті.

2018 року алгоритм було остаточно дороблено. Коли ми з колегою з кафедри Іриною Брисіною опублікували наші напрацювання, на них звернув увагу завідувач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій ім. О. О. Зеленського (№ 504) Володимир Лукін. Ми зустрілися, поспілкувалися, і він запропонував допомогу в цьому напрямі. Пропозиція щодо співпраці була для нас вигідною, адже Володимир Васильович – великий експерт в області оброблення сигналів і стиснення даних. Спільними

«...Як на мене, ми дуже добре виступили. Мені було не по собі під час демонстрації, адже я раніше ніколи не брав участь у таких конкурсах, але результати перевершили очікування.

Наш шанс на перемогу завтра – 50 %, тобто або виграємо, або програємо. Хоча, якщо подумати... Тут були сильні конкуренти, але я налаштований оптимістично, тому все ж таки «коректний» шанс перемогти, на мою думку, – 60 %», – додав програміст Дмитро Чехов.

«Я один з організаторів цього проєкту; він існує близько року. Я завжди отримую задоволення від спільної роботи з хлопцями, а конкретно цей день став для мене грандіозним!

Без перебільшень скажу, що ми сьогодні мали приголомшливий успіх! Наш проєкт подобався людям різного віку й різних професій, ми були популярними.

Нам вручили дипломи фіналістів, це про щось свідчить. Але більш важливим результатом для нас є отримані інвестиційні пропозиції!» – завершив композицію настроїв асистент Роман Коваль.

силами було проведено серію досліджень та опубліковано кілька робіт на цю тему, з результатами яких я виступав на Sikorsky Challenge.

Попри відмінні результати з боку стискання зображень, проєкт потребує доробки стосовно захисту даних. Цю тему я ретельно обговорюю з іншим професіоналом – завідувачем кафедри комп'ютерних систем, мереж і кібербезпеки (№ 503) Вячеславом Харченком. Уже досить скоро я сподіваюся почати працювати з ним також у межах своєї докторантури.

Одним з позитивних моментів у фіналі конкурсу інноваційних проєктів став формат мого виступу – стендова презентація без обмежень у часі. Я не хотів розповідати про NADC на сцені, адже на це приділяється лише п'ять хвилин. Отже, на проєкт, який я демонстрував на ноутбучі, звертали увагу багато людей.

Що можна сказати про конкурсну боротьбу? Я бачив досить амбітні розробки, і коли наш проєкт визнали переможним у секції, для мене це було несподіванкою. Один із членів журі виявив до NADC підвищений інтерес і десь через тиждень після закінчення фестивалю зателефонував. Він сказав, що буде шукати інвесторів. Поки не зрозуміло, що нас чекатиме далі, але сподіваємося на краще!

Наостанок зазначу, що мені було приємно виступати в межах фестивалю разом з двома іншими чудовими командами нашого університету, проєкти аерокосмічної тематики яких абсолютно відповідають духу alma mater. Безумовно, усі ми дуже голосно заявили про ХА!».

**Випусковий редактор
Максим Зубков**

АНДРЕЙ СОВЕНКО: ОБ АН-70, ПРОШЛОМ И БУДУЩЕМ УКРАИНСКОЙ АВИАЦИИ

Автор книги, выпускник ХАИ
Андрей Совенко

...Издание посвящено одному из самых выдающихся самолётов современности – военно-транспортному самолёту короткого взлёта и посадки Ан-70: как этот самолёт создавался и испытывался, почему он получился именно таким, какое место он занимает среди конкурентов. Но главное внимание в книге уделено драматической судьбе этой машины, рождавшейся в переломный момент истории, когда распадался Советский Союз, менялись политическая обстановка и общественный строй в Украине и России.

Вдвойне приятно, что столь фундаментальный труд принадлежит перу Андрея Юрьевича Совенко, выпускника ХАИ 1987 г., который на ГП «Антонов» длительное время работал в службе маркетинга, а в настоящее время работает ведущим инженером-конструктором по Ан-26 и Ан-32.

Пользуясь уникальной возможностью прикоснуться к экспертному знанию, формировавшемуся многолетним погружением в данную тематику, мы побеседовали с ним на многие непростые темы.

...Почему я взялся за эту книгу? Когда в 1987-м после окончания Харьковского авиационного института я пришёл на работу в знаменитое на весь мир конструкторское бюро Антонова, оно переключалось с работы над «Мрией» на «семидесятку», или «изделие 77», как самолёт называли в открытой переписке. Мои первые рабочие чертежи были сделаны именно в этом проекте под руководством начальника бригады О. Я. Шматко и начальника отдела О. К. Богданова. Так состоялось моё первое знакомство с Ан-70.

С тех пор прошло почти 35 лет. Всё это время, как и каждый работник антоновской фирмы, я в меру возможностей следил за тем, как развивалась судьба этого неординарного самолёта. Это была история с весьма драматическими поворотами, с высокими надеждами и глубокими разочарованиями, с героическими достижениями (без всякого преувеличения!) и с циничным предательством государственных интересов в угоду личным.

Будучи по второй профессии журналистом, я время от времени писал о «семидесятке», и постепенно у меня родилась идея как-то объединить эти разрозненные публикации в едином достаточно масштабном материале. Мне кажется, получился не просто рассказ о самолёте, но вполне документальная история, основанная на интервью её участников, цитатах из различных актов испытаний, протоколов и решений, официальных писем и неофициальных записок и, конечно, статей в печатных и электронных СМИ. И таких источников в книге процитировано более 450, что, по моему мнению, и даёт основание считать книгу документальной. Подавляющее большинство из 335 фотоснимков, опубликованных в книге, представлены общественности впервые. Причём фотографии играют здесь не только информационную, но ещё и эстетическую роль. С их помощью мне хотелось показать, насколько красив этот самолёт...

Столь фундаментального и всеобъемлющего журналистского повествования нет, наверное, ни у одного самолёта. И заслугой тому, несомненно, стал симбиоз технического и гуманитарного мышления, сплав технического специалиста и журналиста. Андрей Юрьевич, длительное время Вы руководили пресс-службой ГП «Антонов». Как самолётчик, выпускник 1-го факультета ХАИ стал журналистом, и что важнее в этой работе – талант инженера или журналиста?

Моё поколение выросло ещё в СССР, когда популяризации науки, техники и прикладных видов деятельности придавалось огромное значение. Страна старалась быть во всём самостоятельной, а это требовало подготовки большого количества научных и инженерных кадров, квалифицированных работников. И целый пласт специальных периодических изданий выполнял задачу популяризации знания и приобщения к нему, в первую очередь, молодёжи.

Большинство таких изданий отличало достаточно высокое качество подготовки и подачи материалов, поэтому они оказали влияние не на одно поколение страны. Моё поколение прекрасно помнит эти журналы: «Вокруг света», «Наука и жизнь», «Земля и Вселенная», «Химия и жизнь», «Радио», «Квант», «Природа», «Юный натуралист», «Здоровье», «Моделист-конструктор», «Техника – молодёжи», «Мастерок», «Знание – сила», «Юный техник», «Изобретатель и рационализатор». Одни только названия говорят о том, что вниманием было охвачено множество направлений, а такие издания, как «Крылья Родины», «Гражданская авиация», «Авиация и космонавтика», занимались целевой популяризацией специфических авиационных знаний.

В результате этого воздействия многим из моего поколения хотелось строить самолёты, подражать великим Генеральным конструкторам, у нас появилась светлая цель, насколько это вообще возможно в детском и юношеском возрасте. А когда СССР распался, оказалось, что научно-популярных изданий, пропа-

гандирующих авиацию и космонавтику, в Украине просто нет. И группа единомышленников, куда входил и я, в 1992 г. решила учредить украинский журнал под названием «Аэрохобби», который был призван заполнить образовавшийся вакуум после того, как вся научно-популярная периодика оказалась вдруг труднодоступной.

Александр Ларионов, Ростислав Мораис, Андрей Хаустов и я – все сотрудники антоновской фирмы – решили создать такой журнал, который воплотил бы в себе всё то, что мы хотели видеть в журналах раньше.

В первую очередь, хотелось избавиться от надоевшего за советский период официоза, сосредоточившись на информации, которая действительно была нужной и интересной. В результате наш журнал (в 1995 г. переименованный в «Авиация и Время») стал самым многотиражным на постсоветском пространстве, имел заметный успех и продавался практически на всей территории бывшего СССР. Успех обеспечило и то, что к работе над изданием мы привлекали высокопрофессиональных авторов, которые обладали не только интересной, но порой и эксклюзивной информацией.

Являясь экспертами в тех или иных авиационных направлениях, эти люди зачастую не обладали журналистскими навыками, поэтому приходилось им помогать в плане редактирования текстов. Постепенно у меня, как и у моих коллег, это стало неплохо получаться – так и состоялся авиационный инженер и по совместительству журналист.

В апреле этого года редакция журнала «Авиация и Время» объявила о закрытии издания. Причиной этому послужило тотальное воровство интеллектуального контента, конкуренция между печатными СМИ и электронными, радикальная миграция потребителей вербального контента в невербальные сферы? А может, авторский и редакторский пул исписался или оказался неспособным отреагировать на вызовы времени? Как так получилось, что в последнее время авиамодельные кружки по всей стране переполнены, в ХАИ набор ежегодно растёт на 20–30 %, а единственный авиационный журнал «Авиация и Время» объявляет о своём закрытии?

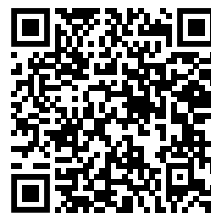
Решение о приостановке выпуска «Авиации и Времени» было очень тяжёлым, но вынужденным. По моему глубокому убеждению, научно-популярные издания авиационного профиля сами по себе бессмысленны. Они приобретают смысл только когда становятся элементами единой общегосударственной системы воспитания и подготовки авиационных кадров – одной из нескольких систем, необходимых для успешного функционирования аэрокосмической промышленности в стране. С нашим

журналом в нашей стране этого, к сожалению, не произошло.

За 30 лет самостоятельного существования Украина как государство так и не поняла, нужно ли ей готовить авиационные кадры хотя бы на среднем мировом уровне, как, впрочем, и не определилась, нужен ли ей сам авиапром. Поэтому на сегодня это самая актуальная задача, от решения которой зависит судьба и журнала, и наших КБ, и даже самого ХАИ.

Нам абсолютно необходимо в конце концов определиться с ролью и местом Украины в современном мировом авиационном производстве, осознать и поставить на государственном уровне соответствующие цели – рациональные, понятные, достижимые. И разработать программу, как этих целей можно достичь. И в этой программе обязательно должно найтись место для авиационной периодики. А если такого понимания в стране до сих пор нет, то на голом энтузиазме, задоре и увлечённости темой можно издавать авиационный журнал год, два или три. Или, как в случае с «Авиацией и Время», 28 лет. Но по сути история нашего журнала – это история мучений нескольких энтузиастов-одиночек, которая рано или поздно без понимания важности этой работы со стороны государства всё равно закончилась бы именно так...

В номере приведено около 30 % подготовленного материала, поэтому:

<https://bit.ly/3tezkP6>

ПОЛНЫЙ ТЕКСТ ИНТЕРВЬЮ ЧИТАЙТЕ ПО ССЫЛКЕ. В НЁМ ВЫ УЗНАЕТЕ:

- через сколько поколений забудут «Мрию» и «Сатану»;
- где расположены три мировых центра авиастроения;
- мистическая ли цифра «6» для отечественного авиапрома;
- откуда у нас обычай именовать самолёты по фамилии Генерального;
- как добиться ежегодного прироста ВВП в 13,8 %;
- где впервые была исполнена «кобра Пугачева»;
- на что поляки променяли наш Ан-2;
- какой двигатель летает в отечественной авиации уже почти век;
- сколько пароходов нужно, чтобы перевезти один тракторный завод;
- какой американский бомбардировщик выступил предтечей качественных изменений отечественного авиастроения.

Пресс-служба ХАИ

СУПУТНИК «ХАІ-1КА»: РОБОТА ТРИВАЄ

На початку квітня з метою підтвердження престижу ХАІ як центру аеро-космічної освіти України, а також для демонстрації високого рівня наукових досягнень учених і науково-технічної творчості студентів наказом ректора було утворено робочу групу з реалізації проєкту з розроблення, виготовлення, запуску й експлуатації космічного супутника. З випередженням на місяць було підготовлено технічне завдання, і координатор проєкту, декан 4-го факультету Сергій Губін, розповів про поточні результати роботи:

«Розроблено й знаходиться на узгодженні технічне завдання на супутник форм-фактора 3U, призначеного продемонструвати передові технології ХАІ. Зокрема, на супутнику будуть випробуватись електроракетний двигун і ширококутовий сканер поверхні планети Земля в радіодіапазоні. Крім того, ми плануємо випробувати новітні композиційні й теплоізолювальні покриття, розроблені нашими кафедрами. Наші ІТ-фахівці продемонструють свою вправність як розробників орбітальної та наземної складових комплексу програмного забезпечення.

Під час будівництва супутників, особливо так званих «малих», завжди існують обмеження відповідно до правила design-to-cost (проєктування під задану вартість. – **Ред.**). Керуючись ним, ми були

вимушені відмовитися від форм-фактора 6U CubeSat на користь удвічі меншого 3U. Попередні напрацювання показали, що такий варіант є набагато дешевшим і вже «під силу» бюджету університету. Від експериментів з неортогональними маховиками довелося відмовитися, невдовзі буде випробувано систему орієнтації лише з одним курсовим маховиком і електромагнітними стабілізаторами. На супутнику також планується розміщення вимірювальних систем на базі магніто-і фотограметрії.

З великим задоволенням акцентую, що вже на етапі попереднього опрацювання технічного завдання до роботи найактивнішим чином долучилися студенти ХАІ. З їх допомогою закінчується облаштування лабораторії наземної частини супутникового проєкту, виконано розрахунок орбітальних параметрів супутника, які ввійшли до складу технічного завдання.

Робота студентів над мікросупутником продемонструвала їх велику зацікавленість у реальному проєктуванні ще зі студентської лави. Як розвиток цієї ініціативи розглядається можливість проєктування й запуску супутника форм-фактора 1U CubeSat, повністю орієнтованого на розробки студентів нашого університету».

Прес-служба ХАІ

СПОРТИВНІ ДОСЯГНЕННЯ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА ОСТАННІЙ РІК

2020/2021 навчальний рік був досить складним з організаційного боку, насамперед через карантинні обмеження. Попри це колектив кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я (№ 705) зумів ефективно продовжувати роботу, яка стала базисом таких результатів наших молодих спортсменів:

- Валерій Безруков (група № 140) – чемпіон Європи з «Козацького двобою». Тренер – старший викладач кафедри 705 Віталій Єрьоменко;
- Олексій Фалін (група № 452) – чемпіон України з кікбоксингу (65 кг). Тренер – старший викладач кафедри 705, МС із боксу Олексій Самохін;
- Артем Борисенко (група № 326т) – чемпіон України з кікбоксингу (75 кг). Тренер – старший викладач кафедри 705, МС із боксу Олексій Самохін;
- Олександр Свердличенко (група № 133т) – призер України з кікбоксингу (90+ кг). Тренер – старший викладач кафедри 705, МС із боксу Олексій Самохін;
- Вадим Змієвський (група № 549) – чемпіон України з пляжного гандболу. Тренер – старший викладач кафедри 705 Неллі Кононенко;

- Владислава Нецвіт (група № 549) – чемпіон Європи, неодноразовий призер світу та Європи з боротьби самбо, призер Кубка Європи з дзюдо, призер чемпіонату України з пляжного самбо (м. Кароліно-Бугаз, Одеська обл.). Тренер – доцент кафедри 705 Олег Заїка;
- Максим Белевцов (випускник факультету СУЛА) – чемпіон України з пляжного самбо (м. Кароліно-Бугаз, Одеська обл.). Тренер – доцент кафедри 705 Олег Заїка.

Слід також зазначити, що збірна жіноча команда університету з баскетболу «XXI Век» стала чемпіоном сезону 2019/2020 н. р. у вищій лізі, а Олена Вітківська 2020/2021 н. р. увійшла до складу жіночої збірної команди України з баскетболу. Тренер БК ХАІ «XXI Век» – МС із баскетболу Елеонора Чек.

Вітаємо всіх спортсменів, бажаємо їм подальших професійних успіхів, а також запрошуємо першокурсників стати членами нашої дружної спортивної родини!

Кафедра фізичного виховання, спорту та здоров'я (№ 705)

ШКОЛА PROFIT, АБО ЯК ВИГІДНО ІНВЕСТУВАТИ ЧАС У ПРОЦЕС САМОРОЗВИТКУ

Дмитро Чумаченко – кандидат технічних наук, доцент кафедри математичного моделювання та штучного інтелекту (№ 304)

У нашому університеті є чимало студентських клубів і гуртків за інтересами. Метою деяких з них є сприяння розвитку сили й спритності (клуб скелелазіння й альпінізму), інші пропонують опанувати методи ефективної самопрезентації в інтернеті (курс «Блогінг і робота в кадрі») або покращити вміння усно висловлювати думки іноземною мовою (English Speaking Club). Слід зазначити, що велике значення для студента має розуміння майбутніх кар'єрних перспектив, тому його потенційно може зацікавити один соціально-освітній проект з невпинно підвищуваною популярністю, якому майже шість років, – школа ProfIT.

Її засновником є кандидат технічних наук, доцент кафедри математичного моделювання та штучного інтелекту (№ 304) Дмитро Чумаченко, який погодився на бесіду й описав особливості цього майданчику, назвав деякі нюанси організаторської роботи й поділився інформацією про здобутки. Його розповідь наводимо далі.

«Школу ІТ-професіоналів ProfIT було відкрито в жовтні 2015 року. Мотивом для цього стало моє як викладача бачення ситуації на ринку праці. Я зрозумів, що матеріал, який отримують наші студенти, відрізняється від того, у чому зацікавлений роботодавець. Це не означає, що ми неправильно навчаємо, з огляду на розвиток технологій і швидкі зміни в ІТ-індустрії неможливо не відставати.

Студент здобуває освітній ступінь «бакалавр» протягом чотирьох років за чіткою та вивіреною навчальною програмою, яка не може динамічно коригуватися. Саме тому я почав шукати фахівців з великим практичним досвідом і запрошувати їх до нас, щоб вони розповідали молоді, які технологічні розробки й мови програмування перебувають у тренді, як можна ефективно покращити свої вміння тощо. Отже, головна мета ProfIT – додаткова підготовка студентів до першого місця роботи без довчання на ньому.

У межах проекту було проведено 245 заходів. Кількість напрямів постійно збільшується: нашими лекторами стають дизайнери, інженери, педагоги, експерти аерокосмічної галузі, але про це я розповім трохи пізніше. Звичайно, цю ініціативу не можна назвати революційною, адже зарубіжні виші мають колосальний профорієнтаційний досвід. Однак про такі системні проекти в українських ЗВО я нічого не чув.

До карантину лекції проводилися в аудиторії. Тоді допомогу надавали здебільшого студенти. У зв'язку з карантинном довелось перейти на дистанційний режим, відповідно до цього зникли певні логістичні складності. Так, розпочинаючи підготовку до організації нової зустрічі в очному режимі, доводилося сподіватися, щоб спікер жив у Харкові, області, або принаймні відвідував би наше місто з інших ділових причин і мав змогу завітати до ХАІ. Інколи дуже щастило; так, наприклад, до школи ProfIT вдалося запросити бізнесмена Євгена Черняка й експрезидента Польщі Олександра Кваснєвського.

Є два моменти під час вибору спікерів. По-перше, я виходжу на зв'язок з відомими фахівцями, яким, на моє переконання, є що розповісти та які мають великі шанси зацікавити присутніх. По-друге, я збираю запити від слухачів на теми, про які їм було би цікаво послухати, і після цього проводжу пошук, звертаючись за додатковою підтримкою до компаній-спонсорів. Одним з головних партнерів є компанія SoftServe, до цього з нами співпрацювали CodeIT, Lenovo, Nix та інші фірми.

Оскільки щоразу реалізуються обидва підходи, знання в школі не втрачають актуальності. Слухачами стають не тільки студенти, але й викладачі, здебільшого науковці ІТ-кафедр № 105, 304, 503, 603.

Спікерів я знаходжу на платформі LinkedIn, інколи – у мережі Facebook. Звичайно, не кожен з них одразу погоджується на пропозицію виступити перед аудиторією. Одні переговори взагалі тривали кілька років: тоді я запрошував харків'янина Дмитра Запорожця, автора популярного програмного забезпечення GitLab.

Перше повідомлення із пропозицією взяти участь у ProfIT я надіслав йому в листопаді 2015 року. Він мені відповів, що протягом року буде відвідувати Харків дуже рідко, і попросив перенести захід на 2017 рік. 2016 року я про всяк випадок нагадав йому про майбутню зустріч, відповіді не було. 2017 року зустріч так і не відбулася. Тільки 2018 року зв'язок було відновлено, Дмитро погодився й зрештою провів лекцію. Як на мене, очікування було вартим результату, адже захід мав надзвичайний ажіотаж. Значу, що сьогодні Дмитро посідає 23 місце в рейтингу найбагатших людей України журналу Forbes, а його статок оцінюється в 450 млн грн.

Спочатку заходи проводилися у форматі лекцій. Потім я почав експериментувати з так званим форматом public talk, коли вся зустріч відбувається за схемою «питання-відповідь». Це є доречним, коли спікери не мають часу серйозно підготуватися до виступу, але їм усе одно є чим поділитися. Уперше публічну бесіду було проведено 2018 року в онлайн-режимі в межах фестивалю KhAI_Innovate. Студенти спілкувалися

з генеральним директором маркетингової компанії Promodo Олександром Колбом. Формат багатьом сподобався, і я вирішив його затвердити. Особливо активним слухачам одразу після завершення виступу спікери пропонували роботу.

Перші дистанційні заходи я проводив у Zoom, потім перейшов на прямі ефіри у Facebook. Це було зроблено тому, що ліцензія в Zoom не є безкоштовною. Якщо адміністратор не планує перериватися кожні 40 хвилин, йому треба витратити гроші, причому кількість присутніх впливає на ціну за послуги.

Проблема організації безкоштовних заходів – мінливість намірів людей. Багато хто реєструється, а потім не приходять на зустрічі. Зрозуміло, що для них немає фінансової цінності, отже, вони можуть легко передумати в будь-який момент. Таким чином, щоб не робити прогнози щодо кількості учасників і не переплачувати за ліцензію Zoom, я з колегами вигадав маленьку програму. Так, щоб потрапити на онлайн-захід, необхідно було зробити пожертвування від 1 грн в «Українську біржу благодійності» на фонд боротьби з коронавірусом. Людина, яка хотіла взяти участь у відеоконференції, надсилала нам зображення чеку, а ми ділилися з нею посиланням у Zoom. Зрештою за три місяці на рахунок фонду було переказано майже 50 000 грн.

З огляду на територіальне охоплення ми маємо успіх в онлайн-середовищі. Статистика свідчить, що сьогодні наші ефіри користуються попитом не тільки в нашому місті, але й у регіонах Західної України та в Києві.

Серед спікерів ProfIT було чимало випускників ХАІ. Назву кількох:

- **менеджер-аналітик IT-проектів Apple (США) Ольга Грицина;**
- **старший інженер з розроблення ПЗ Amazon (Канада) Дар'я Бондарева;**
- **директор відділу впровадження продуктів Comarch (Польща) Олексій Соколов;**
- **старший інженер з автоматизації Slack (Канада) Сергій Горбачов;**
- **старший інженер з якості Amazon (Канада) Ольга Плясунова;**
- **координатор експертиз енергетичного відділу Tesla (США) Антон Матвієнко;**
- **старший технічний менеджер компанії GlobalLogic (Україна) Артем Оганесян.**

**СТОРІНКА ШКОЛИ
PROFIT У FACEBOOK**

В останньому сезоні ми запустили серію заходів у галузі SpaceTech. За рік було проведено сім зустрічей. Слухачам особливо запам'яталися виступи українського космонавта Ярослава Пустового, який був дублером Леоніда Каденюка, а також засновника Марсіанського суспільства Роберта Зубріна. Цікавий факт: онлайн-розмова з паном Робертом за участі й підтримки співзасновника компанії Petcube Ярослава Ажнюка відбулася 23 жовтня 2020 року, а за день до цього, 22 жовтня, сам спікер брав інтерв'ю в Ілона Маска.

Цього року також було організовано серію виступів на тему якості освіти. До нас долучалися гості досить високого рівня, наприклад голова Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти Сергій Квіт, керівник секретаріату НАЗЯВО Михайло Вінницький, заступник міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Артур Селецький, экс-голова Державного космічного агентства України Володимир Усов, директор євроазіатського регіону провайдера відкритих онлайн-курсів Coursera Ентоні Теттерселл, американський учений і перекладач, автор легендарного курсу Learning How to Learn Барбара Оаклі.

Окремо слід зазначити, що в межах школи ProfIT ми з колегами активно підтримуємо зворотний зв'язок зі слухачами, розігруємо фірмові подарунки, а також уже тричі проводили Міжнародну науково-практичну конференцію IT-професіоналів та аналітиків комп'ютерних систем. До речі, на них виступали відомі спікери. Одного разу нашим гостем став лауреат Філдсовської премії Єфім Зельманов. Наступна конференція відбудеться в грудні цього року. Крім того, зовсім скоро, у вересні, розпочнеться Workshop зі штучного інтелекту для студентів з індексацією матеріалів у Scopus.

Задач на майбутнє багато. Уже є певні домовленості зі спікерами галузі SpaceTech. Будемо працювати й розвиватися.

Наостанок хочу запросити долучитися до нашої школи тих, хто ще цього не зробив. Обіцяю, це буде цікаво й корисно!»

Спілкувався випусковий редактор Максим Зубков

РЕЄСТРАЦІЙНЕ СВИДОЦТВО
ХК № 170 від 06.04.1994
(057) 788 46 54 pr@khai.edu
Номер підготовлено і зверстано в редакції газети "За авіакадри" вул. Чкалова, 17, м. Харків, Україна, 61070

ЗАСНОВНИК
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"
Номер віддруковано в друкарні ТОВ «Мега-Мікс»
Наклад 1500 пр. Замовлення № 21257
Газета розповсюджується безкоштовно

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ
Сергій Ружинський,
Тетяна Козіна,
Максим Зубков,
Олена Сєрьожкіна,
Леонід Литвин, Олексій Линник,
Сергій Глуценко

